

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felső oktatási intézmény	Babe -Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	
1.5 Képzési szint	Mesteri (MA)
1.6 Szak / Képesítés	Master's degree

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Anyagi kultúra és díszítő művészet (HMM1423)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Szűcs Péter Levente, Kovács Mária-Márta						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Szűcs Péter Levente, Kovács Mária-Márta						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	IV.	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	Alaptantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből 1: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből 1: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					10
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszámja	60				
3.8 A félév össz-óraszámja	96				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• -
4.2 Kompetenciabeli	• -

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Vetítési lehetőség
5.2 A szeminárium	• Vetítési lehetőség

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • tárgyi és fogalmi ismeretek elsajátítása • kutatási és értelmezési módszerek elsajátítása, ezek helyes használata • képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban • tudományos dolgozat és referátum elkészítése (források és szakirodalom keresése, az információk összekötése, értelmezés stb.)
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • az elsajátított alapismeretek felhasználása, a szakmai feladatok teljesítése, más tudományterületekkel (segédtudományok) való együttműködés

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A középkori és a kora-újkor anyagi kultúra, mint a mindennapokat meghatározó tényező általános megismerése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az anyagi kultúra megismertetése mellett az előadás a tárgyak művészi értékét szeretné kiemelni, illetve megismertetni a hallgatókkal azt, amit összefoglalóan iparművészetnek nevezünk (a mesteremberek művésze), elsősorban a középkori és a kora újkor emlékére fókuszálva

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés - a középkori és a kora újkor anyagi kultúra kutatásában használt fogalmak, módszerek, források. A régészeti szerepe az anyagi kultúra és a mindennapi élet megismerésében.	Vetítéssel egybekapcsolt előadás	Szűcs Péter
2. Az iparművészeti tárgyak mobilitása és gyűjteményezése - az iparművészeti tárgyak 17–20. századi mobilitása; gyűjteményezés a kezdetektől a 19. második felében bekövetkezett	Vetítéssel egybekapcsolt előadás	Kovács Mária-Márta

múzeumalapítási hullámig		
3. Kerámia 1. Edények - készítési technikák, formák és díszít motívumok áttekintése a középkortól a kora újkorig	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Sz cs Péter
4. Kerámia 2. Kályhacsempék és díszkerámiák - készítési technikák, formák és díszít motívumok áttekintése a középkortól a kora újkorig	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Sz cs Péter
5. Fajansz, porcelán és üveg - készítési technikák, formák és díszít motívumok áttekintése a középkortól a kora újkorig	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Sz cs Péter
6. A vasm vesség - készítési technikák, formák és díszít motívumok áttekintése a középkortól a kora újkorig	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Sz cs Péter
7. A bronzm vesség - a kora újkori bronz tárgyak típusai, technikai adatai, mintakincse és f bb önt m helyei	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Kovács Mária-Márta
8. Az ötvösség (ezüst- és arany m vesség) - a kora újkori ötvöstárgyak társadalomban betöltött szerepe, típusai, technikai adatai, mintakincse és f bb készít m helyei	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Kovács Mária-Márta
9. Az ónm vesség - a kora újkori ónedények szerepe, típusai, technikai adatai, mintakincse és f bb készít m helyei	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Kovács Mária-Márta
10. A textilm vészet/textilipar - a textilm vészet jellemz i és jelent sége; f bb textilágazatok és technikák (szövetek, hímzések, kárpitok, sz nyegek) rövid ismertetése; fontosabb el állítási központok ismertetése	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Tamás Iringó
11. Öltözetek és kiegészít k - a ruházat szerepe; a korszak f bb öltözüktípusainak, formáinak, anyagainak és díszítéseinek rövid bemutatása; a kiegészít k (lábbelik, keszty k, fejfed k, ékszerek) vegyes technikai megoldásai révén a b rm vesség, a drágakövek megmunkálásába nyújtunk betekintést	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Tamás Iringó
12. Épületbels , bútorzat - az egyházi és világi bels terek jellemz i, f bb bútortípusai és a stíluskorszakok legfontosabb jegyeinek ismertetése; az asztalosok, fest asztalosok munkássága, f bb központok bemutatása.	Vetítéssel egybekapcsolt el adás	Tamás Iringó

1. Kötelező irodalom a bevezető előadáshoz

B. Nagy Margit: *Várák kastélyok udvarházak, ahogy a régiek látták: XVII–XVIII. századi erdélyi összeírások és leltárak*. Buk.: Kriterion, 1973. „Bevezetés”, 5–53. old. Különösen a „Gazdaságtörténeti források – művészettörténeti információk” c. alfejezet (8–12 old.)
http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf4467.pdf

B. Nagy Margit: *Reneszánsz és barokk Erdélyben. Művészettörténeti tanulmányok*. Buk.: Kriterion, 1979. „Források és emlékek” 5–13. http://adatbank.transindex.ro/html/alcim_pdf6201.pdf

Holl Imre: „A budai várpalota egy középkori rétegsorának elemzése.” *Archaeologiai Értesítő* 114–115 (1987–1988). 2. füzet. 183–198. <http://real.mtak.hu/id/eprint/39721>

További ajánlott irodalom:

Jakó Zsigmond: „Az otthon és művészete a XVI-XVII. századi Kolozsváron. (Szempontok reneszánszkori művelődésünk kutatásához).” In: *Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára*. Szerk. Bodor András, Cselényi Béla, Jancsó Elemér, Jakó Zsigmond, Szabó T. Attila. Buk.: Tudományos Könyvkiadó, 1957, 361–393.

<http://www.unitar.hu/Tudastar/1951-2000/Kelemen-Lajos-emlekkonyv/index.htm> (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára)

Radvánszky Béla: *Magyar családélet és háztartás*. I-II. Budapest, 1896 (van újabb, reprint kiadása is, Egyetemi Könyvtár).

Szende Katalin: *Otthon a városban. Társadalom és anyagi kultúra a középkori Sopronban, Pozsonyban és Eperjesen*. Budapest: MTA Történettudományi Intézete, 2004.

https://www.academia.edu/19698955/Otthon_a_v%C3%A1rosban_T%C3%A1rsadalom_%C3%A9s_anyagi_kult%C3%B1ra_a_k%C3%B6z%C3%A9pkori_Sopronban_Pozsonyban_%C3%A9s_Eperjesen_At_home_in_the_town_Society_and_material_culture_in_medieval_Sopron_Pozsony_and_Eperjes_Budapest_MTA_T%C3%B6rt%C3%A9nettudom%C3%A1nyi_Int%C3%A9zete_2004_318_pp

IV. Fejezet: „A polgárok anyagi kultúrája a végrendeletek tárgyi hagyatékaik tükrében”. 129–231. old.

Voith Pál: *Régi magyar otthonok*. Budapest, 1940 (van újabb, reprint kiadása is, Egyetemi Könyvtár).

Benkő Elek: *Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban*. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2004. (Erdélyi Tudományos Füzetek, 248). <https://mek.oszk.hu/08700/08731/08731.pdf> Fejezet: „Kolozsvár-Szentpéter régészeti emlékei” 56–80.

Holl Imre: „Középkori régészet: egy interdiszciplináris tudomány módszertani kérdései.” *Archaeologiai Értesítő* 130 (2005). 181–194. http://real.mtak.hu/31657/1/Hi_ArchErt_2005.pdf

László Gyula: *A honfoglaló magyar nép élete*. Bp.: Magyar Élet 1944¹, Bp.: Múzsák 1988²

Szabó Kálmán: *Az alföldi magyar nép művelődéstörténeti emlékei*. Bp. 1938.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_NEMZ_BHH_03_1938/?pg=48&layout=s

Holl Imre: *Fundkomplexe des 15.-17. Jahrhunderts aus dem Burgpalast von Buda*. Bp. MTA Régészeti Intézet, 2005. (Varia Archaeologica Hungarica 17). <http://real-eod.mtak.hu/id/eprint/3236>

Rusu, Adrian Andrei: *Castelul și spada. Cultura materială a elitelor din Transilvania în evul mediu târziu*. Cluj-Napoca: Mega, 2019.

Rusu, Adrian Andrei: *Andrei: Investigări ale culturii materiale medievale din Transilvania*. Cluj-Napoca: Mega, 2008.

2. Kötelező irodalom az iparművészeti tárgyak mobilitása és gyűjteményezése előadáshoz

Mravik László: Jankovich Miklós és a magyarországi műgyűjtés a 19. század első felében. In: Mikó Árpád (szerk.): *Jankovich Miklós (1773–1846) gyűjteményei*. Magyar Nemzeti Galéria kiadványai 2/1. Budapest, 2002. 342–344., 376–396.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_NEMG_Kv_07_Jankovich/?pg=343&layout=s

Kovács Mária Márta: Az Erdélyi Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtárának szerepvállalása az egyházi kegyeszek értékmentésében. A nagyteremi református egyházközség úrasztali edényei. In: *Református Szemle*, 2011/6. 728–741. <https://konyvtar.proteo.hu/hu/publikacio/777>

Kovács Mária–Márta: Református úrasztali készletek rétegzettsége. In: Kiss Erika–Zászkaliczky Márton–Zászkaliczky Zsuzsanna (szerk.): *Ige-Idők. A reformáció 500 éve. I. Tanulmányok*. Magyar Nemzeti Múzeum 2017. Budapest, 2019. 393–403.

További ajánlott irodalom:

Horváth Hilda: Báró Herzog Mór Lipót és kortársai. A magyar gazdasági elit és a műgyűjtés a dualizmus korától a második világháborúig. In: Kiss Erika (szerk.): *Ötvösművek az egykori Herzoggyűjteményből*. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2015. 13–49. (Erdélyi Református Múzeum Könyvtára)

Koós Judith: *Ráday Gedeon könyv- és műgyűjteménye a 18. században*. Aszód, Petőfi Múzeum, 1994, 132–144.

Orbán János: Teleki Sámuel marosvásárhelyi könyvtáráról és gyűjteményeiről. In: Magyar Könyvszemle. 2017, 133. (4). 427–454. http://real.mtak.hu/74704/1/OrbanJ_MKsz_17_4_u.pdf

3. Kötelező irodalom a kerámiaedényekhez

Szőcsné Gazda Enikő: „A kerámiakészítés technikátörténeti vázlata.” In: Márton László (szerk.): *Fejezetek Székelyföld technikátörténetéből*. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2019. 11–58. https://www.academia.edu/43267098/Sz%C5%91csn%C3%A9_Gazda_Enik%C5%91_A_ker%C3%A1miak%C3%A9sz%C3%ADt%C3%A9s_tech%C3%B6rt%C3%A9neti_v%C3%A1zlata

Holl Imre: „A magyar középkori kerámia kutatásának problémái.” *Műveltség és Hagyomány*, 5 (1963). 65–86. <http://real.mtak.hu/id/eprint/41803>

Holl Imre: „Külföldi kerámia Magyarországon III. (14–17. század).” *Budapest Régiségei* 16 (1955). 147–197. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_BPTM_BUDREG_16/?pg=148&layout=s

További ajánlott irodalom:

Az agyagm vesség évezredek a Kárpát-medencében. Szerk. Holló Szilvia Andrea és Szulovszky János. Budapest – Veszprém 2006.

„A cserép igazat mond, ha helyette nem mi akarunk beszélni”. *Regionalitás a középkori és kora újkori kerámiában*. Szerk. Simonyi Erika – Tomka Gábor. Bp.: Magyar Nemzeti Múzeum, 2016. (Opuscula Hungarica 9).

4. Kötelező irodalom a kályhacsempékhez

Holl Imre: „Középkori kályhacsempék: egy 120 éves kutatási terület.” In: *Gerencserek, kályhások, tűzvigyázók*. Gyula: Erkel Ferenc Múzeum, 2002. (Gyulai katalógusok, 11). 7–30. <http://real.mtak.hu/id/eprint/39803>

Holl Imre: „Kályhacsempék és népművészet a falusi kúriákban.” *Archaeológiai Értesítő* 135 (2010). 85–145. <http://real.mtak.hu/id/eprint/39570>

További ajánlott irodalom:

Benkő Elek–Ughy István: *Székelykeresztúri kályhacsempék*. Buk.: Kriterion, 1984.

Kémenes Mónika: *Kályhacsempék Csík-, Gyergyó és Kászonszékből (XV–XVIII. század)*. Kolozsvár: Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány, 2005 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).

Marcu Istrate, Daniel: *Cahle din Transilvania și Banat de la începuturi până la 1700*. Cluj-Napoca: Accent, 2004.

5. Kötelező irodalom a fajansz, porcelán, üveg témákhoz

Mester Edit: „Üvegművesség a középkorban és a kora újkorban.” In: *A középkor és a kora újkor régészete Magyarországon*. II. Szerk. Benkő Elek – Kovács Gyöngyi. Bp.: MTA Régészeti Intézete, 2010. 613–673. <http://real.mtak.hu/41854/4/2.pdf>

Holl Imre: „Külföldi kerámia Magyarországon III. (14–17. század). I. Németországi kőcserép, II. Perzsa fajansz, III. Kínai porcelán.” *Budapest Régiségei* 40 (2006). 253–294.

http://epa.niif.hu/02000/02007/00044/pdf/EPA2007_bp_regisegei_40_2007_Holl.pdf
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_BPTM_BUDREG_40/?pg=254&layout=s

További ajánlott irodalom:

Gaál Attila: „Kínai porcelánok és utánezeteik, valamint üvegtárgyak a Jeni-palánki török

palánkvárból.” *A Szekszárdi Béni Balogh Ádám Múzeum és a Wosinszky Mór Múzeum Évkönyvei 27* (2005). 205–258.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_TOLN_Evkonyv27/?pg=206&layout=s

https://www.academia.edu/37287285/Ga%C3%A1l_Attila_K%C3%ADnai_porcel%C3%A1nok_%C3%A9s_ut%C3%A1nzataik_valamint_%C3%BCvegkarperecek_a_Jeni_pal%C3%A1nki_t%C3%B6r%C3%B6k_pal%C3%A1nkv%C3%A1rb%C3%B3l_In_WMMM_%C3%89vk_XXVII_2005_205_258

Katona Imre: „A habán kerámia néhány kérdése.” *Az Iparművészeti Múzeum Évkönyvei 7* (1964). 73–90. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_IPMU_Ime_07_1964/?pg=74&layout=s

Bunta Magdolna. *Az erdélyi habán kerámia*. Buk.: Kriterion, 1973.

Katona Imre: *A magyar kerámia és porcelán*. Bp.: Képzőművészeti Alap, 1978.

H. Gyürky Katalin: *Üvegek a középkori Magyarországon*. Bp.: BTM, 1991. (BTM Műhely 3).

<http://mek.oszk.hu/09100/09145/09145.pdf>

Bunta Magdolna – Katona Imre: *Az erdélyi üvegművesség a századfordulóig*. Buk.: Kriterion, 1983. (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára)

P. Brestyánszky Ilona: *Ismerjük meg a kerámiát*. Bp., 1976 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).

Varga Vera: *Régi magyar üveg*. Bp., 1989 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).

6. Kötelező irodalom a vasművességhez

Benkő Elek: „Fémfeldolgozás a középkorban.” In: Benkő Elek – Kovács Gyöngyi (szerk.): *A középkor és a kora újkor régészete Magyarországon*. II. Bp.: MTA Régészeti Intézete, 2010. 691–708.

<http://real.mtak.hu/41854/4/2.pdf>

További ajánlott irodalom:

Gere László: *Késő középkori és kora újkori fémleletek az ozorai várkastélyból*. Bp.: Magyar Nemzeti Múzeum, 2003. (Opuscula Hungarica 4).

Nagy Zoltán – Szulovszky János (szerk.): *A vasművesség évezredei a Kárpátmedencében*.

Szombathely: Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága, 2009. (Anyagi kultúrák a Kárpát-medencében 3). https://library.hungaricana.hu/hu/view/MEGY_VASM_Sk_04_2009/?pg=0&layout=s

Holl Imre: „A középkori kések mesterség: Régészeti adatok az ausztriai és nürnbergi kések elterjedéséhez.” *Archaeologiai Értesítő* 121–122 (1994–1995). 159–188.

<http://real.mtak.hu/id/eprint/39737>

Perehazy Károly: *Az európai kovácsoltvas-művesség története*. Bp., 1984 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).

7. Kötelező irodalom a bronzművességhez

Benkő Elek: *Erdély középkori harangjai és bronz keresztelődencéi*. Budapest, 2002. 47–58., 85–101.

<http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=865>

További ajánlott irodalom:

Benkő Elek: *Erdély középkori harangjai és bronz keresztelődencéi*. Budapest, 2002.

<http://adatbank.transindex.ro/cedula.php?kod=865>

Lovag Zsuzsa: *A középkori bronzművesség emlékei Magyarországon*. Budapest, 1979. (Entz Géza Alapítvány könyvtára)

8. Kötelező irodalom az ötvösséghez

Bunta Magdolna: *Kolozsvári ötvösök a XVI-XVIII. században*. Budapest, 2001 (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára). 87–146.

Jeney-Tóth Annamária: *Míves emberek a kincses Kolozsváron*. Kolozsvár, 2004 (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára). 129–132. <https://mek.oszk.hu/08700/08730/08730.pdf>

Kiss Erika: *Ötvösművészet Magyarországon*. In: Mikó Árpád–Verő Mária–Jávora Anna (szerk.): *Mátyás király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16–17. század)*. Katalógus. Magyar Nemzeti Galéria kiadványai, Budapest, 2008. 296–347.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_NEMG_kv_40_Matyas_01/?query=SZ&pg=301&layout=s

További ajánlott irodalom:

- Bajusz István–Lakó Éva: *Szilágysági református egyházi úrasztali felszerelések a 16–17. századból*. In: Szilágyi Zsolt (szerk.): *Szilágysági magyarok*, Bukarest–Kolozsvár, 1999, 56–138. (Egyetemi Könyvtár).
- B. Bobrowszky Ida: *A XVII. századi mez városok iparm vészete*. Budapest, 1980 (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Bogdán István: *Kézm vesek mestersége*. Budapest, 1989 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Bunta Magdolna: *Kolozsvári ötvösök a XVI-XVIII. században*. Budapest, 2001 (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Dâmboiu, Daniela: *Breasla aurarilor din Sibiu între secolele XV–XVII*. Editura Altip, Sibiu, 2008.
- Kovács Mária-Márta: A Küküllő i Református Egyházmegye ötvösm vészeti és ónm vességi emlékei I–IV. In: *A történelmi Küküllő i Református Egyházmegye egyházközségeinek történeti katasztere I–IV. 1648–1800*. Összeállította, sajtó alá rendezte, bevezet tanulmánnyal, jegyzetekkel és mutatókkal közzé teszi Buzogány Dezső – Kovács Mária Márta – sz Sándor Előd – Tóth Levente. Tanulmányokkal kiegészítette Horváth Iringó – Sipos Dávid. Kolozsvár: Koinónia Kiadó, 2008, 2009, 2012 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Mitran, Gheorghe: *Arta aurarilor în Transilvania*. Braşov, 2003 (Egyetemi Könyvtár).
- K szeghy Elemér: *Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig*. Budapest, 1936 (van újabb, reprint kiadása is, Egyetemi Könyvtár).
- Klusch, Horst: *Siebenbürgische Goldschmiedekunst*. Bukarest, 1988.

9. Kötelező irodalom az ónművességhez

- Mitran, Gheorghe: *Cositorul transilvănean*. Braşov, 2002. 32–38., 49-58., 73-87. (Egyetemi Könyvtár)
- Németh Gábor: *Ónedények*. Évezredek, évszázadok kincsei. Budapest, 1983. 5–31. (Erdélyi Református Múzeum könyvtára)
- Benkő Elek: *Kolozsvár magyar külvárosa a középkorban*. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület, 2004. (Erdélyi Tudományos Füzetek, 248). <https://mek.oszk.hu/08700/08731/08731.pdf> Fejezet: 32–46.

További ajánlott irodalom:

- Jeney-Tóth Annamária: *Míves emberek a kincses Kolozsváron*. Kolozsvár, 2004 (Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára). <https://mek.oszk.hu/08700/08730/08730.pdf>
- Weiner Mihályné: *Ónművesség*. Budapest, 1971 (van újabb, reprint kiadása is, Egyetemi Könyvtár, az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Kovács Mária-Márta: „A Küküllői Református Egyházmegye ötvösművészeti és ónművességi emlékei I–IV.” In: *A történelmi Küküllői Református Egyházmegye egyházközségeinek történeti katasztere I–IV. 1648–1800*. Összeállította, sajtó alá rendezte, bevezető tanulmánnyal, jegyzetekkel és mutatókkal közzé teszi Buzogány Dezső – Kovács Mária Márta – Ősz Sándor Előd – Tóth Levente. Tanulmányokkal kiegészítette Horváth Iringó – Sipos Dávid. Kolozsvár: Koinónia Kiadó, 2008, 2009, 2012 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Haldner, Anamaria: *Colecția de cositoare. Catalog*. Muzeul Brukenthal, Sibiu, 1972.
- Sluka, Horst: *Siebenbürgisch-sächsisches Zinn*. Aschendorffsche Verlagsbuchhandlung, Münster Westfalen, 1990. (Erdélyi Refomátus Múzeum könyvtára)
- Eperjessy Géza: *A szabad királyi városok kézművesipara a reformkori Magyarországon*. Budapest, 1988 (az Entz Géza Alapítvány könyvtára).
- Holl Imre: Zinn im spätmittelalterlichen Ungarn I. In: *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 39 (1987). 313-335.

10. Kötelező irodalom a textilművészethez

- BATÁRI Ferenc**, *Oszmán-török szőnyegek* (Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei I.), Iparművészeti Múzeum – Helikon Kastélymúzeum, Budapest – Keszthely, 1994. [24–32.] (Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány)
- LÁSZLÓ Emőke**, *Magyar reneszánsz és barokk hímzések. Vászonalapú úríhímzések* (Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei II.), Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2001. [9–32.] (Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány)

LÁSZLÓ Emőke, *Flamand és francia kárpitok Magyarországon*, Corvina kiadó, Budapest, 1980. [7–32.]
(Erdélyi Református Múzeum)

További ajánlott irodalom:

LÁSZLÓ Emőke, Magyar hímzett és selyemkárpitok a 16–17. századból. In: *Ars Decorativa 12*,
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1992, 61–89.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ArsDecorativa_12_1992/?pg=62&layout=s

LÁSZLÓ Emőke, A 16–17. századi magyar főúri otthonok és lófelszerelések textildíszei. In: PÁSZTOR
Emese (szerk.) *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében* (Thesaurus
Domus Esterhazyanae II.), Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. 28–35. (Entz Géza
Művelődéstörténeti Alapítvány)

PÁSZTOR Emese, “Skarlát szőnyeg, táblás abrosz és habos szuperlát” – házöltözetek a fejedelmek
székely nemesi otthonokban. In: TÜDŐS S. Kinga (szerk.), *Kastélyok, udvarházak és lakóik a régi
Székelyföldön. In memoriam Demény Lajos (1926–2010)*, Székely Nemzeti Múzeum,
Sepsiszentgyörgy, 2013, 288–307. (Erdélyi Református Múzeum)

PÁSZTOR Emese, *Oszmán-török szőnyegek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. In memoriam
Batári Ferenc*, Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2007. [7–21.] (Entz Géza Művelődéstörténeti
Alapítvány)

SZŐCSNÉ GAZDA Enikő, A csipke megjelenése az erdélyi tárgyi kultúrában. In: *Erdélyi csipkék.
Kiállítási katalógus*, Székely Nemzeti Múzeum, Sepsiszentgyörgy, 2013. 7–20. (Erdélyi Református
Múzeum)

V. EMBER Mária, *Úrihímzés. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteménye*, Akadémiai Kiadó, Budapest,
1981. [7–28; 54–60.] (Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány)

11. Kötelező irodalom az öltözetek és kiegészítőkhöz

F. DÓZSA Katalin, Régi viseletek. In: VOIT Pál (szerk.), *Régiségek könyve*, Budapest, 1983. (Entz Géza
Művelődéstörténeti Alapítvány)

TOMPOS Lilla, Az Esterházy-kincstár öltözékei. In: PÁSZTOR Emese (szerk.) *Az Esterházy-kincstár
textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében* (Thesaurus Domus Esterhazyanae II.),
Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. [9–27.] (Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány)

További ajánlott irodalom:

F. DÓZSA Katalin, Mária királyné esküvői öltözéke az újabb kutatások tükrében. In: *Folia historica 13*.
Magyar Nemzeti Múzeum Évkönyve, Budapest, 1987. [7–22.]

https://library.hungaricana.hu/hu/view/FoliaHistorica_13/?pg=8&layout=s

Kiss Erika: Ötvösművészet Magyarországon. In: Mikó Árpád–Verő Mária–Jávora Anna (szerk.): *Mátyás
király öröksége. Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16–17. század). Katalógus*. Magyar
Nemzeti Galéria kiadványai, Budapest, 2008. 337–347.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_NEMG_kv_40_Matyas_01/?query=SZ&pg=301&layout=s

LÁSZLÓ Emőke, A 16–17. századi magyar főúri otthonok és lófelszerelések textildíszei. In: PÁSZTOR
Emese (szerk.) *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében* (Thesaurus
Domus Esterhazyanae II.), Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. 28–35. (Entz Géza
Művelődéstörténeti Alapítvány)

RIDOVIČS Anna (szerk.), *A szépség dicsérete: 16-17. századi magyar főúri öltözködés és kultúra
(kiállítási vezető)*, Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest, 2001. (Entz Géza Művelődéstörténeti
Alapítvány)

V. EMBER Mária, Magyar viseletformák a XVI–XVII. században. In: *Folia Archeologica 18*, 1967, 205–
226. https://library.hungaricana.hu/hu/view/FoliaArcheologica_18/?pg=206&layout=r

PANDUR Ildikó – SZILÁGYI András (szerk.), *Ékszerek, érmek, rendjelek. Válogatás az Esterházy
gyűjteményből (kiállítási katalógus)*, Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994.

12. Kötelező irodalom az épületbelsőkhöz, bútorzathoz

KAESZ Gyula, *Ismerjük meg a bútorstílusokat*, Budapest, 1995. (Entz Géza Művelődéstörténeti

Alapítvány)

BALASSA M. Iván, *Festett famennyezetek és berendezések az unitárius templomokban*, Magyar Unitárius Egyház – Exit Kiadó, Kolozsvár, 2018. [11–20.] (Erdélyi Református Múzeum)

További ajánlott irodalom:

LÁNGI József – MIHÁLY Ferenc, *Erdélyi falképek és festett faberendezések. I-III.* Budapest, 2002, 2004, 2006 (Entz Géza Művelődéstörténeti Alapítvány).

BALASSA M. Iván, *Festett famennyezetek és berendezések az unitárius templomokban*, Magyar Unitárius Egyház – Exit Kiadó, Kolozsvár, 2018. [11–20.]

DIVALD Kornél: *A magyar iparművészet története.* Budapest, 1929 (Egyetemi Könyvtár).

RÁTH György (szerk.): *Az iparművészet könyve. I-III.* Budapest, 1902–1912, (van újabb, reprint kiadása is, Egyetemi Könyvtár).

8.2 Szeminárium / Labor A szeminárium témája követi az el adás tematikáját	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Kerámia a régészeti leletanyagban Jelent sebb erdélyi lelet együttesek megismerése, a lel körülmények és értelmezési lehet ségek áttekintése.	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Sz cs Péter Levente
2. Kerámia a régészeti leletanyagban Jelent sebb erdélyi lelet együttesek megismerése, a lel körülmények és értelmezési lehet ségek áttekintése	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Sz cs Péter Levente
3. Vas és más fémtárgyak a régészeti leletanyagban. Jelent sebb vas- és más fémtárgyak megismerése, a lel körülmények és értelmezési lehet ségek áttekintése	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Sz cs Péter Levente
4. Vas és más fémtárgyak a régészeti leletanyagban Jelent sebb vas- és más fémtárgyak megismerése, a lel körülmények és értelmezési lehet ségek áttekintése	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Sz cs Péter Levente
5. Ötvösmunkák elemzése, meg rzése és gy jteményezése Ötvöstárgyak megismerése, azok leíró kartonjainak és fotódokumentációjának elkészítése, állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk elsajátítása.	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Kovács Mária-Márta
6. Ötvösmunkák elemzése, meg rzése és gy jteményezése Ötvöstárgyak megismerése, azok leíró kartonjainak és fotódokumentációjának elkészítése, állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk elsajátítása.	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Kovács Mária-Márta
7. Ónedények elemzése, meg rzése és	Tárgyak elemzése a	Kovács Mária-Márta

gy jteményezése Óntárgyak megismerése, azok leíró kartonjainak és fotódokumentációjának elkészítése, állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk elsajátítása.	hallgatók aktív részvételével	
8. Ónedények elemzése, meg rzése és gy jteményezése Óntárgyak megismerése, azok leíró kartonjainak és fotódokumentációjának elkészítése, állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk elsajátítása.	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Kovács Mária-Márta
9. Textil tárgyak elemzése, meg rzése és gy jteményezése Textiltechnikák részletes ismertetése; Textíliatípusok megismerése, leíró kartonjaik és fényképek elkészítésének elsajátítása; állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Tamás Iringó
10. Textil tárgyak elemzése, meg rzése és gy jteményezése Textiltechnikák részletes ismertetése; Textíliatípusok megismerése, leíró kartonjaik és fényképek elkészítésének elsajátítása; állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Tamás Iringó
11. Bútorzat elemzése Bútortípusok megismerése, leíró kartonjaik és fényképek elkészítésének elsajátítása; állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Tamás Iringó
12. Bútorzat elemzése Bútortípusok megismerése, leíró kartonjaik és fényképek elkészítésének elsajátítása; állagmegóvásukra és tárolásukra vonatkozó információk	Tárgyak elemzése a hallgatók aktív részvételével	Tamás Iringó
Könyvészet A szeminárium könyvészete azonos az el adás könyvészetével, eltérések esetén ezt idejében jelezzük a hallgatóknak		

9. Az episztemikus közösségek képvisel i, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Alkalmazási lehet ségek:
 - Múzeumok
 - Kulturális intézmények és egyesületek
 - Turisztika
 - Szakért i tevékenység

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	-	Vizsga	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel		10 %
	Műtárgyleírás		20 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• Az alapvető fogalmak ismerete• A minimális (ötös) átmenőjegy elérése			

Kitöltés dátuma

2021. 01. 20.

Előadás felelőse

Szőcs Péter Levente

Kovács Mária-Márta

Szeminárium felelőse

Szőcs Péter Levente

Kovács Mária-Márta

Az intézeti jóváhagyás dátuma

.....

Intézetigazgató

.....